

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus DETSEMBER 2022

“Trööstige, trööstige minu rahvast, ütleb teie Jumal” Js 40:1

Kallid Eestis olevad õed ja vennad Kristuses,

Salaam ja armu teile meie Issanda ja Päästja Jeesuse Kristuse nimel Jeruusalemmast, mis vajab teie palveid õigluse eest.

Me elame maailmas, kus on palju konflikte. Pole maailmajagu, mis ei seisaks silmitsi sõjaga, sõjaohuga või mis poleks mõjutatud käimasolevatest konfliktidest. Kaks Eesti lähemat naabrit, Venemaa ja Ukraina, sõdivad omavahel. See sõda on õpetanud meile kaht asja. Esmalt sõja brutaalsust ja selle mõju süütutele kodanikele. Teiseks kõigi inimeste sõltuvust üksteisest. Kui paljud riigid sõltuvad üksteisest, et olla kindlustatud toidu ja energiaga. Kogu meie heaolu põhineb vastastikusel sõltuvusel.

See nädal on pühendatud solidaarsusele palestiinlastega. See on keskne probleem terves Lähis-Idas. Märke rahuprotsessist, mis tagaks õigluse nii palestiinlastele kui ka iisraellastele, mis tagaks, et Jeruusalemm oleks jagatud linn juutidele, kristlastele, moslemitele ning palestiinlastele ja iisraellastele, ei ole näha.

Eelmisel pühapäeval alustasime adventiajaga. Me tähistame adventi loobumise, meeleheite ja lootusetuse tundega. Prohvet Jesaja tuletab meile meelde, et 700 aastat enne Kristust elas tema rahvas sama lootusetusega. Nad küsivad: kus on selle kõige keskel Jumal? “Trööstige, trööstige minu rahvast, ütleb teie Jumal”. Õigluse Jumal ei ole meie maailmast kadunud. Meie Elav Õigluse Jumal hoolib meist ja armastab meid. See on ka põhjus, miks Jumal sai lihaks Petlemma sõimes: et tuua lootust lootusetusse maailma. Kristus pole ainult Rahuvürst, vaid ka Õigluse ja Tõe Vürst. Paneme sellel adventiajal kogu oma usalduse sellele lihaks saanud Jumalale, sest Ta armastab iga inimest ja iga rassi ja rahvast ning tahab, et elaksime kooskõlas Jumala kingitud väärikusega. Süüdates igal pühapäeval uue küünla, paneme oma usalduse meie õigluse Jumalale. Palvetame õiglusel ja andestaval lepitusel põhineva rahu eest. Nii et Petlemma inglid laulaksid:

“Au olgu Jumalale kõrges
ja maa peal rahu,
inimestest hea meel!”
Lk 2:14

Õnnistatud advendiaega!
Jumal õnnistagu teid!

Teie vend Kristuses,
Piiskop dr Munib A. Younan
Endine Luterliku Maailmaliidu president

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA DETSEMBRIS.

- R, 2. detsember kl 9** hommikupalvus, teenib stud.theol Siim Kallas (Jaani kirik). **Kl 13.30 teetund** (Jaanimaja).
- P, 4 detsember kl 11** II advendi jumalateenistus armulauaga. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves. Organist Lia Salumäe (toomkirik).
- T, 6. detsember kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).**
- K, 7. detsember kl 18 segakoori proov (Jaanisaal)**
- N, 8. detsember kl 17 Jõulukontsert.** Laulavad Haapsalu, Uuemõisa ja Ridala koolide koorid ning Haapsalu Poistekoor. (toomkirik).
- R, 9. detsember kl 9** hommikupalvus, teenib piiskop Tiit Salumäe (Jaani kirik).
- P, 11. detsember kl 11** III advendi jumalateenistus armulauaga. Lastekirik. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe (toomkirik). **Kl 14** kontserdi proov ja **kl 17** adventikontsert. Saint-Saens Jõuluoratoorium. Koorid, solistid ja orkester. Dirigent Lehari Kaustel. Sissepääs annetusega (toomkirik).
- T, 13. detsember kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).**
- K, 14. detsember kl 18 segakoori proov (Jaanisaal).**
- R, 16. detsember kl 9** hommikupalvus, teenib piiskop Tiit Salumäe (Jaani kirik).
- L, 17. september kl 12 - Piibel kõõgis** - piiblitunni peab vikaarõpetaja Kristel Engman Nurga talus. (Registreeruda Maria Strauss 53583276).
- P, 18. detsember kl 11** IV advendi jumalateenistus armulauaga. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Tiina Kütt. Organist Lia Salumäe. **Kl 17** jõulukontsert Do-Re-Mi laulustuudio, juhatab Anne Pääsuke. Saateansambel, sissepääs annetusega (toomkirik).
- L. 24. detsember kl 17** jõuluõhtu jumalateenistus. Teenivad vikaarõpetaja Kristel Engman ja Kalle Jätsa, toomkoor, dirigent Sirje Kaasik, orelil Sirje Kaasik. Lastenäidend Maria Straussi ja Sirje Jätsa juhendamisel. (Toomkirik). **Kl 22** jõuluõõ missa. Teenivad vikaarõpetaja Kristel Engman ja stud.theol. Siim Kallas, orelil Marge Kivi (toomkirik).
- P, 25. detsember kl 11** I jõulupüha jumalateenistus armulauaga. Teenivad vikaarõpetaja Kristel Engman ja Teno Ilves. Laulab segakoor Sonore, dirigent Kaja Avila, orelil Marge Kivi (toomkirik). **Kl 17 Jõulukontsert.** Arsise käsikellade ansamblid 30-ndat aastat Haapsalus. Vikaarõpetaja Kristel Engman (Piletiga, toomkirik).
- T, 27. detsember Kl 17** johannesepäeva kontsertpalvus. Koguduse teenetemärgi üleandmine Haapsalu *restaureerimisfirma Resteh* juhile Aleksander Mihelsonile. Esineb Puhja koguduse ansambel Dionysius. Vaba sissepääs. (toomkirik).
- R, 30. detsember kl 9** hommikupalvus piiskop Tiit Salumäe (Jaani kirik).
- L, 31. detsember kl 17** vana-aasta jumalateenistus armulauaga. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, Tiina Kütt, segakoor ja organist Lia Salumäe (toomkirik). **Kl 23.15** Sylvester vigilia. Teenib piiskop Tiit Salumäe. Muusika Lea ja Lia Salumäe (toomkirik).

KOGUDUSE NÕUKOGU KOOSOLEK JA OTSUSED.

27. novembril toimus koguduse nõukogu koosolek. Päevakorras oli ülevaade koguduse tegevuse hetkesisust, Haapsalu koguduse teenetemärgi nominendi kinnitamine, koguduse maksud aastal 2023 ja taotlus äriregistrile võtta kasutusele vastavalt EELK põhikirjale koguduse nimena „EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus.“ See otsus tehti selle tõttu, et ülekanded kogudusele ei ole olnud võimalik teha antud nimega. Nõukogu võttis teadmiseks, et EELK konsistoorium on praost Kaido Saaki taotluse alusel pikendanud piiskop Tiit Salumäe ametiaega Haapsalu koguduse õpetajana kuni 25. detsembrini 2023. Jumalateenistusi on pidanud abipraost Küllike Valk, vikaarõpetaja Kristel Engman, abilisteks on Kalle Jätsa, Teno Ilves, Tiina Kütt ja Siim Kallas. Andsin ülevaate koguduse tegevusest. Juhatas on pidanud 9 koosolekut ja teinud 36 otsust. Jumalateenistused armulauaga peeti toomkirikus ja Jaani kirikus. Pühapäevade ja pühade jumalateenistused ja palvused toimuvad reeglipäraselt. Jumalateenistusi peetakse ka Läänemaa haigla juures asuvas De la Gardie hooldekodus. Ristiti 9; konfirmeeriti 4; laulatati 2 paari ja maeti 11 lahkunut. Muusikatööd juhib organist Lia Salumäe. Organisti asendasid Sirje Kaasik ja Marge Kivi. Toomkoori juhid on Lia Salumäe ja Sirje Kaasik. Segakoori juht on Lia Salumäe. Eakate teetunnid toimuvad kord kuus Lia Salumäe ja Karin Karjase juhtimisel. Koguduse liikmeid õnnitleti koguduse kuukirjas ja pereraadios ning eakaid liikmeid ka Vikerraadios. Kirikuõpetaja koos organistiga külastas koguduse eakaid liikmeid ja toimetas kodust armulauda. Lastetööd korraldavad pühapäevakooli õpetajad Sirje Jätsa ja Maria Strauss. Osaleti Valga praostkonna lastelaagris. Toimus ühine väljasõit Puhja sõpruskogudusse. Piibliring „Piibel köögis“ alustas tegevust 2015 Tegevust koordineerivad Kristi Ainjärv, Kristel Engman, Karin Karjane ja Maria Strauss. Piibliring koguneb taas reeglipäraselt.

Seinaleht, infokiri, koduleht ja Facebook. Töö toimub väga hästi. Seinalehte toimetab Karin Karjane (endine Teder). Kodulehe eest hoolitseb Tõnis Sahn. FB – Lydia Kalda ja Kristel Engman. Ajaleht Eesti Kirik kajastab Haapsalu koguduse elu puudutavaid uudiseid. Seinalehte kujundab Teno Ilves. Igal teisipäeval ilmuvad Lääne Elus koguduse teated. Koguduse suhted kohaliku omavalitsusega on head. Suhted sõpruskogudustega on head. Külastanud oleme sellel aastal Rendsburgi, Korsnäsi, Haaga, Agricola (Loviisa) ja Turu kogudusi.

Kokkuvõtteks nimetasin, et käesoleva aasta kõiki plaane on muutnud sõda Ukrainas, majanduskriis ja energia hindade tõus. Jätkuvalt on tunda COVID epideemia järelmõjusid. Aasta suursündmus oli praostkonna laulupäev Ridalas ja vabatahtlike, koguduse kooride ja laste reis eestpalvekogudusse Puhja. Reisi toetasid Rendsburgi sõpruskogudused. Müügil on Tiit Salumäe 70. sünnipäevaks ilmunud teos „Minevik on olevik“. Jagasin kõigile trükist ilmunud Lääne praostkonna aastakirja 2022. Osta on võimalik EELK kalender 2023 ja loosungid 2023. Soovitan tellida ajaleht „Eesti Kirik“ meie koguduse kaudu, siis on hind soodsam.

Viimaste aastate suuremaks tööks on olnud Jaani kiriku torni kapitaalremont ja selleks otsustas nõukogu koguduse juhatuse ettepaneku alusel anda teenetemärk Jaani kiriku juures tehtud tööde juhtimise ja korraldamise eest Resteh juhile Aleksander Mihelsonile. Teenetemärk anda üle Haapsalu toomkirikus 27.12.2022.

Nõukogu kinnitas koguduse maksud ja palub kõigil koguduse liikmetel tasuda õigeaegsel liikmemaks. Liikmeannetus on soovitatavalt 1% koguduse liikme sissetulekust, kuid mitte vähem kui 50.- € aastas, liikmemaks palutakse tasuda püsikorraldusega või kvartaalselt.

Tiit Salumäe

TRÜKIST ON ILMUNUD AASTAKIRI 2022

Alates 1995. aastast on Lääne praostkonnas ilmunud jõuludeks trükist jõululeht.

Nii ka käesoleval aastal kõikide koguduste elu kajastanud 24 leheküljeline värvitrükis vihik „EELK Lääne praostkonna aastakiri SCRIPTA 2022 ja Jõululeht jõuluaja teenistuste ja sündmustega praostkonna kogudustes.

Leht on kõigile kättesaadav kirikus.

Peapiiskop Urmas Viilma tervitus. „Usku, lootust ja armastust ei võta meilt keegi.“

Kirikuaasta lõpp ja adventiaja saabumine paneb meid hetkeks seistama, et vaadata tagasi ja hinnata olnut, suunata lootusrikas pilk adventi- ja jõuluaajale ning uuele Issanda aastale. Kõige aktuaalsem on tänavu küsimus rahust ja julgeolekust. Selle aasta adventiajal on Jeesuse saabumine Rahuvürstina eriti oodatud. Ootame Jeesust, kes saabudes ütleks: „Rahu teile!“ Loodame, et Jõululapse saabumine toob rahu meie hinge, meie koju ja kodumaale, aga ka igasse maailma paika, kus on vägivald ja sõjad. Eriti Ukrainasse, kust miljonid inimesed on sõja eest põgenenud ja igatsevad rahu, et võiks koju normaalse elu juurde naasta.

Jumal on Rahujumal. Jumalat panna vastutama sõja eest, mille on algatanud inimestest agressorid, ei ole alust. Jumal taotleb ja annab meile alati rahu. Jumala Poeg Jeesus ei sündinud jõuluööl inimesena mitte selleks, et kutsuda korrale ja karistada türanne, vaid et olla koos nendega, kes kannatavad vägivald ja kurjuse all, ning kinkida neile rahu südamesse ka kõige keerulisematel hetkedel. Kurjus võib röövida meilt kõik muu, kuid usku, lootust ja armastust, mis on meie südames, ei saa meilt keegi võtta, kui me seda ise ei loovuta. Usk Jeesusesse ja teadmine, et Jumal meid ei jäta, aitab meil säilitada usu paremasse tulevikku.

Kurjuse jõudu saab murda armastusega. Seepärast peame ka ise, lähtuvalt Jeesuse armastuskäsust, pöörama oma hooliva tähelepanu kolmes suunas: Jumalale, ligimesele ja iseendale. Jumalalt palume rahu Ukrainale ja kõikjale, kus on sõda, vägivald ja rahutused. Adventiajal meenutame, et peame olema üksteisegi suhtes tähelepanelikumad ja märkama ligimesi enda ümber, nende muret ja vajadusi. Selleks tuleb meil ulatada abivajajale käsi, avada süda almuste andmiseks puuduses ja hädas olijale ning lohutada neid, kes on masenduses, kurvad või leinas.

Kui meil on usk ja usaldus Jumala vastu ning teadmine, et oleme teinud kõik, et meie kodus, peres, lähedaste ja ligimeste keskel oleks rahu, üksmeel ja armastus, võime tajuda rahu ka oma hinges ja südames. Soovin Scripta lugejaile rahulikku Rahuvürsti ootust, ilusat jõuluaega ja õnnistust algaval Issanda aastal 2023!

ADVENDIKÜÜNLA SÜÜTAMINE AD 2022.

Canzone adventikontsert toomkirikus ja küünla süütamine lipuväljakul suure kuuse juures.

Nagu enamuses kristliku Euroopa linnades süüdatakse ka meil Haapsalus esimese adventi eelõhtul

Lossiplatsil küünal. Kõik soovijad võivad adventitule laternas, küünla või tõrvikuga endale koju viia. Küsitlesime mõnda kokku tulnud inimestest; eriti huvitas meid, mis tähendus on adventivalguse koju viimisel inimeste jaoks, kes ise ei pea end kristlaseks. Siiski oli küsitletute hulgas ka kristlasi.

Esimene küsitletu on vanemas keskeas naisterahvas.

K: „Millega see adventivalguse kojuviimine teie jaoks seostub?“ V: „Kuna me teame, et Jeesus on maailma valgus ja kui meenutame Jeesuse sündimist ja kogu seda ootust, siis see seostub jah valgusega. Nagu Jesajas on öeldud, et valgus paistis pimeduses, see on ettekuulutus Jeesusest ja Tema sünnist, siis seda kõike võikski seostada selle valgusega. Jeesus ütles ka ise, et mina olen maailma valgus. See on selline ilus ootuse aeg, kus me ootame Jeesuse sünnipäeva, aga samas ka Jeesust kui Kuningat peatselt tagasi tulemas.“

Teine on noorem naisterahvas väikese lapsega

K: „Miks olete tulnud adventivalgust saama?“ V: „See on ilus jõulukomme, ma arvan.“ K: „Kas te hoiate seda tuld alal ka kuni jõuludeni?“ V: „Ei, tuleohutuse pärast.“ K: „Aga kuidas see seostub jõuludega?“ V: „See küünla süütamine, tuli ja valgus... ei tea, ongi lihtsalt nagu jõulud, soe valgus koju ja küünlad ja...“ Küsimus lapsele: „Kas sina oskad midagi öelda selle kohta, miks me seda küünalt süütame?“ Laps kehitab õlgu. K: „Aga kas see on tore asi? Kas sinul ka latern on?“ Laps õhinaga: „Jaa!“ Ema: „Aga vanaema on kuskile läinud selle laternaga.“

Kolmas küsitletu on noorem naisterahvas.

K: „Mida adventiküünla süütamine teile tähendab?“ V: „Lihtsalt tore, on ju?“ K: „Sellel mingi tähendus ikka on kõigile, muidu ju ei tuleks nii palju rahvast kohale?“ V: „See on traditsioon ja ilus. Ja kui midagi toimub, siis tuleb ikka välja tulla. Ja valgus ja...“ K: „Aga kas teil on kunagi õnnestunud seda tuld hoida alles kuni jõuludeni?“ V: „Pole isegi üritanud seda teha, ega ma ööseks ikka ju ei jäta tuld põlema.“

Neljas, keskealine naisterahvas.

K: „Millega see jõuluvalguse koju toomine seostub, inimesed ju muidu ei tuleks, kui see poleks oluline?“ V: „Minu jaoks on see jõuluaja algus, viid selle jõulutule koju, siis algabki jõulu-aeg.“ K: „Kas kunagi on õnnestunud seda tuld kuni jõuludeni hoida?“ V: „Ei ole kahjuks.“ K: „Kas kustub ise või kustutate?“ V: „Tuld ei tohi ju üksi põlema jätta.“

Viies küsitletu on vene aktsendiga keskealine mees koos naisega.

K: „Mis see valguse ja adventiküünla süütamine teile tähendab?“ V: „Meie ei ole nii väga usklikud inimesed.“ K: „Ilmselt enamus neist, kes siia kohale on tulnud, pole usklikud, aga ikkagi inimesed tulevad, see on millegi pärast ilus asi. Mis selle ilusaks teeb?“ V: „See on sama asi, nagu kuusk koju tuua.“ K: „Kas tulete igal aastal või vahetevahel?“ V: „See on meil esimest korda.“

Kuues küsitletu, vanemas keskeas meesterahvas.

K: „Mida see adventiküünla süütamine teile konkreetselt tähendab?“ V: „See on Jeesuslapse sünni päeva ootuse algus. Tegelikult me ootame Teda terve aasta, aga sel perioodil see aktiveerub. See on nagu märk, et nüüd, praegu me alustame seda ootamist, et Ta sünnib uuesti ja uuesti.“

Seitsmes, vanem naisterahvas:

„Üks küünal toob valguse, kaks küünalt toob rohkem. Jeesus ongi valgus, Tema tuleb valguseks maailma, sellepärast me süütame neid küünlaid. Mida lähemale Tema sünnile, seda rohkem neid küünlaid süütame, nii läheb valgus suuremaks. Jeesus ongi valgus meile ja kõigile. Jumal toob valguse, mina saan nii aru.“

Viimane, kaheksas küsitletu on meesterahvas, käes latern süüdatud teeküünlaga, väike laps kukil.

K: „Te võtsite selle väikese küünla ja valguse, kui kaua te seda alles hoiate?“ V: „Ei tea, kuni ära kustub (naerab).“ K: „Mida see teie jaoks tähendab?“ V: „Ilus komme! Nii palju inimesi tuleb.“ K: „Aga laps on teil kukil, mis see temale tähendab?“ V: „Tema sellest veel aru ei saa.“ K: „Aga tal on ikka hea meel?“ V: „On!“ K: „Aga mis on head selles valguses? Väikesed tähekesed ka teie laternal.“ V: „Ilusad. Ilus komme.“

Kui üritada kõigist neist vastustest väike kokkuvõtte teha, siis „meie“ teame õiget vastust, „nemad“ ei tea, aga me kõik tunnustame, et tegemist on millegi hea ja ilusaga, mille üle on põhjust rõõmustada. On palju kristlasi, kes ei pea jõule, kuna see olevat paganlik püha, paganate leiutatud, olgugi et kristlased on andnud sellele kristliku sisu. Jeesus ju ei sündinud 25. detsembril jne.

Kui vaadata seda „paganlike jõulude“ küsimust natuke teisest vaatepunktist, siis Jumal on andnud

meile ühed aasta kaunimad pühad just nende „paganate“ kaudu, kel polnud aimugi Kristusest, kuid kes rõõmustasid valguse üle ja kõige üle, mida valgus iga inimese jaoks sümboliseerib: ausust, õiglust, headust, siirust, süütust, pühadust. Meil on „paganatelt“ palju õppida, ka kaasaegsetelt paganatelt, sest meisse kõigisse on pandud loomisel killuke Jumalast endast. Paganad suudavad sageli kristlastest paremini eristada tõelist valgust virvatulukestest, mis meid soomülkasse meelitavad.

Selle aasta esimese adventi eelõhtul oli suurepärase ilm: vaikne lumesadu, valge luni, mis kattis kinni kõik musta ja määrdunu, isegi kui ainult ajutiseks, kuni järgmise sulailmani. Kindlasti rõõmustasime selle üle kõik, nii „paganad“ kui „kristlased“. Ja adventivalgus jõudis laternate, küünalde ja tõrvikutega paljudesse kodudesse, isegi kui see sai põleda ainult magamaminekuni.

Aime Animägi, Karin Karjane

HINGEDEPÄEVAL VANAL KALMISTUL.

Hingedepäeval, 2. novembril võtsime ette traditsioonilise rännaku Haapsalu Vanal kalmistul, et süüdata küünlad vähemalt osakese koguduse ja Haapsalu jaoks oluliste inimeste haudadel, neile mõelda ja neist rääkida. Vana kalmistu säras õhtupimeduses tuledest. Koguduse poolt süüdati küünlad järgmistel haudadel: pastor Constantin Immanuel von Hörschelmann (1780-1848), köstrid August Tamberg (1875-1920) ja Gustav Möll (1878-1951), koguduse nõukogu esimees Ado Heide (1864-1937), kirikumees Arnold Korjus (1931-2021), Haapsalu linnapead Ernst Hingstberg (1756-1838), Carl Gustav Mirsalis (1818-1896), Gottfried von Krusenstiern (1868-1917), Jakob Woldemar Pöldots (1863-1946) ja Hans Alver (1887-1942), helilooja Cyrillus Kreek (1889-1962), luuletaja Ernst Enno (1875-1934), ajalehe Lääne Elu asutaja Paul Tamverk (1900-1932), kunstnik Ella Kingo-Espenberg (1894-1932), kunstnik Lembit Pöld (1923-2003), õpetaja ja lavastaja Viktor Nelik (1927-1989), Ilon Wiklandi vanaema ja vanaisa Juulie (1885-1971) ja Aleksander (1874-1953) Pääbo, legendaarne Haapsalu Gunnar - Gunnar Ollo (1925-2011), mudaravi algataja Carl Abraham von Hunnius (1797-1851) ja edendajad krahv Carl Magnus (1788–1856) De la Gardie, Franz Heinrich Brasche (1763-1848), Carl Leopold Bergfeldt (1805-1888) ja Hedwig Bülli isa Theodor Büll (1846-1902), Vabadussõja-aegne sõjaministri abi, advokaat Tõnis Jürine (1873-1947), Läänemaa politseiprefekt Johann Kokla (1892-1933), Kotkaristi kavalier, leitnant Olaf Taru (1925-2009), Jaan Poska ristiisa, õigeusu preester Nikolai Poletajev (1846-1888), Alphons (1835-1910) ja Anna (1848-1911) von Buxhoeveden, rannarootslaste ja Haapsalu ajaloo uurija, esimesena Valge daami legendi kirja pannud Carl Russwurm abikaasa Katharina Russwurm (1816-1869) ning kalmistu teadaoleva vanima hauatähise all puhkav Anna Margareta von Ungern-Sternberg (sünd. Drummond) (1752-1803).

Küünla panime ka kalmistu keskel asuva Richteri perekonnakabeli juurde. 10. novembril 1772 keelas Katariina II taudide levimise tõttu surnute matmise Vene impeeriumi linnades. Uuemõisa mõisaproua, maanõuniku lesk Barbara Hedvig von Richter kinkis 1773. a kalmistu rajamiseks Uuemõisa põldudest linnale maatüki. Pr von Richter suri kolm aastat hiljem, 3. aprillil 1776 ja maeti kalmistule rajatud kabeli alla hauakambrisse. 1930. aasta remonditööde ajal kabeli alune hauakamber avati. Selgus, et kabeli all on kolm võlvitud ruumi, kus asuvad naise, mehe ja nelja lapse puusärgid. Naise puusärgi juures oli vaskplaat kirjaga „Die Hochwolgeborene Frau Landräthin von Richter geb. Barbara Hedwig von Öttingen, geboren d. 10 Dec. 1712, gestorben d. 3 Apr. 1776“. Tema aastaid varem surnud abikaasa, Eestimaa rüütelkonna maanõunik Christoph Adam I von Richter (28.2.1694-19.2.1758) on kabeli hauakambrisse ümber maetud. Kabelisse on ümber maetud ka nende noorelt surnud lapsed. Nimeliselt on lastest teada 2-aastaselt surnud poeg Diedrich Christoph von Richter (1732-1734). Kolme kabelisse maetud lapse nimed teada ei ole. Abielupaari neli tütart Hedwig Beata von Richter (19.7.1730-1810), Johanna Christiane von Maydell (25.6.1736-27.2.1801), Charlotte von Engelhardt (1737-12.5.1811) ja Gertrud Christiana von Ungern-Sternberg (22.2.1743-29.3.1807) on maetud nende oma perekonna rahulatesse.

Vana kalmistu kabel oli aastaid kasutusel tööriistakuurina. Sel kevadel tehti kabel tühjaks. See on tehniliselt heas korras. Mõned aastad tagasi sai see uue katuse, kabeli valgeks värvitud võlvruum on enam-vähem viisakas, hauakambreid katab betoonpõrand, aknad on terved, elekter on kabelis olemas.

Seega on seda võimalik ilma suuremate väljaminekuteta kiriklikeks talitusteks kasutusele võtta. Väärikama väljanägemise peaks saama uks ja katuseserval olev rist. Ja muidugi tuleb kabelisse panna mälestustahvel sinna maetutele ja infotahvel kabeli ajalooa. Loodetavasti järgmise aasta hingedepäeval saab palvuse pidada tähistatud ja sisustusega Richteri kabelis.

Ülla Paras

30 AASTAT ÜHIST LAULUAEGA.

Just nii kaua on koos laulnud Haapsalu koguduse segakoor, kes tähistas oma aastapäeva pühapäeval 1. adventi jumalateenistusel.

Kui kirikumuusik **Lia Salumäe** 1975 Haapsallu jõudis, hakkas ta lauluinimesi kokku kutsuma, kellega siis suurematel kirikupühadel üles astuti. Nii meenutab Lia töö algust. Hiilgeajal oli lauljaid 15, aga lauljad vananesid ja segakoor vajas uut algust.

Siis kuulutas Eesti end iseseisvaks ja tee kiriku juurde avanes. Põlvkond vahetus ja uutele inimestele oli väljundit vaja. Lia otsustas asutada segakoori. Kohalikus lehes ilmus kuulutus ja soovijaid koori ridadesse jagus. Oli kooli- ja lasteaiaõpetajaid ning teisi lauluhuvilisi. Osa inimesi kuulus kogudusse, aga see ei olnud koori puhul esmatähtis, ütleb tänini koori juhatav Salumäe. Koori esimeseks vanemaks sai **Heli Tammik**. Muide, praegu on kooril juba kolmas vanem.

Ka oli kogudus kasutusele võtnud tagastatud toomkiriku, lisaks sai koori asutamisel üheks tõukeks teadmine, et 1994. aastaks toimuvale laulupeole Tallinnas oodatakse ka kirikukoore. Inimeste soov lauluga Jumalat kiita oli suur ja „keegi ei pidanud tunda hirmu oma positsiooni või töökoha pärast“, meenutab koorijuht olnud aega.

Lia kiidab lauljaid: nad on kohusetundlikud ja igal sügisel on tulnud koori mõni uus inimene. Nagu paljudes teisteski koorides on nappus meeslauljatest. Nüüdki annab ta teada, et koor võtaks avasüli vastu tenori. Just suurvorme lauldes oleks kooril siis lihtsam, sest needki kuuluvad koori repertuaari. Koor on osalenud laulupidudel, esinenud sõpruskogudustes Soomes, Rootsis ja Saksamaal. „Suuremad väljakutsed hoiavad koori koos,“ on Lia Salumäe veendunud.

Rita Puidet

Eesti Kirik 30.11.2022

KA NII VÕIB JUHTUDA.

"Kas segasid kipsi suhkrusse?" küsib poodnik.

"Just nii, sir," vastab õpipoiss.

"Vett moosi hulka?"

"Just nii, sir."

"Röstitud tõrusid kohvi hulka?"

"Just nii, sir."

"Piiritust viskisse?"

"Just nii, sir."

"Siis pane poeuks kinni ja tule koos minuga õhtupalvusele!"

SAAME TUTTAVAKS – KAIE JAANISTE.

Kui kogudusse leiavad tee uued inimesed, siis toob see endaga kaasa rõõmu, värskust ja energiat. Üks selline inimene on Kaie Jaaniste, kes tuli Haapsalu koguduse hingekirja Kullamaalt.

Kaie on üles kasvanud Kullamaal. Lapsena kutsuti teda Kaiks ja nii öeldakse talle kodukandis tänini. Naerdes meenutas ta, et kui ta juba lugeda oskas ja millalgi kodust oma sünnitunnistuse leidis, oli üllatus suur ja kogu pere sai tüdruku käest pragada, et on teda vale nimega kutsunud. Ema kasvatas

lapsi üksi, aga Kaie oli rohkem „vanaema laps“. Vanaemaga käis ta igal pühapäeval Kullamaa kirikus. Imestades nendib Kaie, et ei kuulnud nõukogudeajal ühtegi märkust ega keeldu kirikusse mineku kohta. Tüdruk ristiti 9-kuusena, samuti sügaval nõukogudeajal.

Kodus oli perel olemas metallist lukuga suur vana Piibel, mis tüdrukus aukartust äratas. Kui Kaie onu seda tagatoas luges, ei tohtinud teda segada. Kord küsis Kaie vanaemalt, et miks on vaja kirikus käia, kui me Jumalat ei näe. Vanaema vastus oli: „Kallis laps, rohkem sa seda küsimust minu käest ei küsi.“ Vanaema jaoks oli selgemast selgem, et kirikus tuleb käia - see on Kaiele eluks ajaks meelde jäänud. Kui ta nüüd vahel kuuleb kirikus rääkimas Ants Leedjärve, siis see on tema jaoks hääl lapsepõlvest.

Kullamaalt ringiga Haapsallu

1987. aastal lõpetas tüdruk Kullamaa keskkooli. „Minu suur unistus oli saada näitlejaks,“ meenutas Kaie ja nentis kahetsusega, et lavakasse sisseastumiseks ei jätkunud tal siiski julgust. Pärast seitsme lõpueksami sooritamist ei olnud tal koos sõbrannaga isu ka kuskile sisseastumiseksameid tegema hakata ja nii läksid tütarlapsed tollasesse Tihemetsa Sovhoostehnikumi sekretäriks õppima.

Kaks aastat hiljem oli noorel sekretäril kutse käes ja ta suunati tööle Tamsalu EPT-sse. Jälle tuli minna võõrasse kohta, mis koduseks ei saanudki: „Töötasin seal neli kuud, aga mul oli tunne nagu oleks see olnud neli aastat.“ Tihemetsa koolis oli ta tutvunud Andresega, kes jäi temast veel sinna õppima, kuid noored plaanisid peagi abielluda ja asuda elama Haapsallu, kust Andres pärit oli.

Kaie organiseeris endale suunamise Haapsallu ja temast sai haridusosakonna sekretär: „Tundsin end kohe väga hästi, inimesed olid tuttavad ja meil oli elukoht olemas.“ Uus ülemus oli Kaie endine koolidirektor Kullamaalt. Noorpaar abiellus, lasi end Kullamaa kirikus laulatada ja asus elama Haapsallu, Andrese vanaisa ehitatud majja. 1991 sündis perre tütar Kätriin-Eliis.

Vanaema oli eeskujuks

1994. aastal toimusid haridusametis ümberkorraldused ja Kaie suundus sekretäriks maksu- ja tolliametisse. Seal ei saanud ta kaua töötada, sest järgmisel aastal lisandusid perre kaksikud Kärt ja Kert. Kolme väikse lapsega ei olnud kerge. Andres töötas merel ja oli palju kodust eemal. Rasketel hetkedel meenutas Kaie oma vanaema, kes on talle alati olnud suureks eeskujuks: „Sõja ajal ja pärast sõda oli tal ikka väga raske, sest vanaisa lasti sõjas maha. Ta pidi täiesti üksi laste ja majapidamisega hakkama saama.“

Kui kaksikud suuremaks said, läks Kaie jälle tööle maksuametisse. Sedakorda inspektoriks, sest sekretärikohtal tegi suurepäraselt tööd Jane Madi. Sealt algaski tutvus Janega, kes rääkis talle oma usust ja kogudusest. Aegajalt tuli ka Kaie toomkirikusse jumalateenistusele.

Kaie on nagu Muumiema - tema kodu oli ja on endiselt nii laste kui laste sõprade jaoks alati avatud. On olnud aegu, kus 50-60 last on kutsunud teda ema Kaieks või Empsiks. Nüüd elab Kaie üksi, sest lapsed on suured ja abikaasa Andres leidis endale teisel pool Läänemerd uue elu.

Kirikusse tuge otsima

Viimase paari aasta jooksul on Kaie hakanud tunnetama suuremat vajadust kirikus käia: „Tahtsin kuulata midagi, mis mu hingele tuge annaks.“ Ta ei tähtsusta teraapiaid ega joogat, vaid soovib: „Kui otsid tuge, tule kirikusse! Lihtsalt istu ja rahu tuleb su sisse tagasi. Kui sul on tunnike aega, siis kuula, mida räägitakse.“ Seda rahu tunnetab Kaie kirikus ja teab, et kui enda sees rahu leida, siis Jumal aitab ja asjad lähevad korda. Ta on rõõmus, et koos kirikuskäimisega on tema ümber tekkinud ka uued imelised tutvused. Eriti meeldib talle suhelda vanemate prouadega, sest see meenutab sooja sidet vanaemaga.

Kaie elus on üks suuremaid väärtusi inimsuhted: suhe lastega, laste sõpradega, töökaaslastega, naabritega. Ta on kindel, et ka need lähedased, kes on juba igavikus, hoiavad ja suunavad meid. Lisaks on Kaie jaoks oluline osata paluda vabandust, olla tagasihoidlik ja alandlik: „Ühiskond vajab kristlikku mõttelaadi.“

Õhtul paneb Kaie raadio tööle ja see mängib vaikselt öö läbi. Kell 6.30 algab päev raadiouudiste ja hommikupalvusega. Iganädalalaselt meeldib talle lugeda Jaan Tammsalu mõtisklust Tallinna Jaani koguduse kodulehelt. Kuna üksi piibliuurimine tundub liiga keeruline, meeldib talle pigem kirikus jutlust kuulata ja pärast kodus selle üle järele mõelda.

Kaie hobide hulka kuuluvad reisimine, kepikõnd, teater ja kino. Juba aastaid osaleb ta innukalt Haapsalu suveteatris. Eriti armastab ta õhtuti mõnuleda kodus diivanil ja vaadata telekast Inglismaa

ajastufilme. “Mulle meeldivad kübarad, uhked kleidid, lehvikud ja lossid,” ütleb ta unistavalt. Kaks korda on ta käinud ise Inglismaal, kus ta tundis end väga hästi.

Koguduses ei ole Kaie veel päris oma ülesannet leidnud, see nõuab tema arvates head tunnetamist ja aega. Ta on käinud kantseleis abiks, osalenud teetunnis ja “Piibel köögis” kogunemisel. Mullu suvel oli ta ühe päeva Jaani kirikus valves ja seda sooviks ta järgmisel aastal jälle teha. “Kirikus on nii hea ja rahulik,” leiab ta.

Jõulutradsioonid on olulised.

Jõuluaeg algab Kaie kodus juba koos advendi saabumisega. Esikuaknale ilmub koerakujuline jõulususs, mille Andres tõi lastele ühelt merereisilt 27 aastat tagasi. Ema juurde tultes leiavad nad sealt alati üllatuse. “Niikaua kui ema elab, käib meie kodus päkapikk,” on lapsed öelnud.

Kuuse toob Kaie alati tuppa enne 9. detsembrit. See on tema jaoks nagu aamen kirikus. “Ostan selle alati samast kohast ja saan nii ilusa, et minult küsitakse, kas see on kunstkuusk,” kiidab naine. Kaunistamiseks on tal samuti traditsioonilised asjad, näiteks punased tähed akna peal või vanaema tehtud jõululaudlina.

Jõuluõhtu tähistamine pereringis on Kaiele väga oluline. Siis ta kirikusse ei jõua, sest ettevalmistused võtavad oma aja ja kõik peab kenasti korras olema. Tavaliselt tulevad lapsed oma peredega ema juurde, aga sel aastal on plaan koguneda Tallinnas vanema tütre kodus, kus kasvab pere pesamuna, 6-kuune poiss. Kaie on kahekordne vanaema, sest ka tütar Kärdil on 1,5-aastane poeg.

“Ma olen õnnelik, et mind on siia ilma lubatud,” ütleb Kaie tänulikult.

Maria Strauss

PALVE ON HINGAMINE.

Paradoksaalsel kombel on advendi- ja jõuluaeg üks aasta pingelisemaid aegu. See ei peaks nii olema, aga paraku siiski on. Pingeliseks ei muuda seda siiski mitte tegemiste-toimetuste rohkus, vaid meie muretsemised, kahtlused, ärevad ootused, kiirustamine, tõtlemine, kõige eluliselt vajaliku edasilükkamine tulevikku, mõte, et uue aasta algusest „hakkame heaks“, aga praegu tuleb veel rabeleda. Me oleme unustanud või edasi lükanud hingamise Issanda juures; oleme unustanud Tema töotuse, et ainult Tema saab meile hingamise anda ning et Tema ike on hea ja Tema koorem kerge.

Ühel reedesel hommikupalvusel luges meie koguduse praktikant *stud theol* Siim Kallas ette ühe palve. See kõnetas väga Aimet, meie koguduse liiget, ja pärast palvust palus ta endale palve teksti ning esitas küsimusi palve saamisloo kohta. See, mida Siim palve kohta rääkis, puudutas teda eriliselt ning ta võttis selle omaenda igahommikuseks palveks ning on jaganud seda ka teistele.

Siim on lubanud Johannese Sõnumite jaanuarinumbrisse kirjutada pikemalt selle palve saamisloost ning ortodokside palveelust üldisemalt; nimelt kuulub palve vene õigeusu munkadele. Kuid kindlasti

märkab iga tõeline palveinimene isegi, et selles palves on esindatud kõik 7 palvet Meie Isa palvest, mille Issand ise meile kinkis ja õpetas. Otsime üles need 7 palvet, süvenedes palvesõnade sisusse! Palume, et vene munkade palve, mis on sündinud ja sõnastatud ülimalt ekstreemses olukorras, annaks meilegi rahu adventiaja rahututes olukordades nii meie endi elus kui meie rahutus maailmas.

Jumal, lase mul hingerahuga kohata kõike, mida algav päev mulle toob.

Anna, et ma usaldaksin end täiesti Sinu püha tahtmise hoolde.

Juhi ja toeta mind selle päeva igal tunnil igas asjas.

Mis sõnumeid me sel päeval ka ei kuuleks, õpeta mind neid vastu võtma hingerahu ja kindla teadmisega, et kõike juhib Sinu püha tahtmine.

Juhata mu mõtteid ja tundeid kõigis mu sõnades ja tegudes.

Ära lase mul üheski ettearvamatus olukorras unustada, et kõik tuleb Sinu käest.

Õpeta mind käituma iga mu ligimesega otsekoheselt ja arukalt, kedagi ärritamata ja kurvastamata.

Issand, anna mulle jõudu kanda algava päeva väsimust ja kõike, mis päeva jooksul juhtub.

Juhata mu tahet ning õpeta mind palvetama, uskuma, lootma, kannatama, andestama ja armastama.

Aamen!

KÕIKJALT KOSTAB SU KÕNE.

„Ausad inimesed on nagu pehmed istepadjad, millel kelmid lösutavad.“ Thomas Otway.

„Seepärast on Seadus jõuetu ja õigus ei tule iial esile.

Sest õel piirab õiget – nõnda tekib väänatud õigus.“ Ha 1:4.

Thomas Otway (1652-1685) oli inglise näitekirjanik ja luuletaja. Ta oli Sussexi vaimuliku ainus poeg. Eeldati, et Thomasestki saab preester; ta asus õppima Oxfordi Christ Churchisse, kuid lahkus sealt kraadi omandamata, ilmselt rahaliste raskuste tõttu pärast isa surma. Ühes oma kirjas tunnistas Thomas, et õppis Oxfordis eelkõige raamatuid armastama. 20-aastaselt esines ta Londoni Dorset Gardeni teatris ühes näidendis; suure lavahirmu tõttu oli tema etteaste kohutav. Pärast seda ei naasnud Thomas enam iial lavale, vaid otsustas saada näitekirjanikuks.

Londonis leidis Otway endale muusa, kellesse kirglikult armus: Elizabeth Barry, kes mängis tema näidendites paljusid peaosi. 6 allkirjastamata armastuskirja, mis väidetavalt olid adresseeritud Barryle, avaldati 12 aastat pärast Otway surma. Barry flirtis Thomasega, olles ise suhetes Rochesteri krahviga. Sellest ning kehvast rahalisest olukorrast põhjustatud meeleheide sundis Otwayd 1678 astuma sõjaväkke, Hollandis teeniva Inglise rügemendi koosseisu. Aasta hiljem kui rügement laiali saadeti, naasis Otway Londonisse peaaegu rahata.

Otway esimene näidend, värstragöödia *Alkibiades*, lavastati 1675 Dorset Gardeni teatris, täielikust läbikukkumisest päästsid selle ainult andekad näitlejad. Järgmine näidend *Don Carlos* saavutas aga laval tohutu edu ning on tema värssides kangelasnäidenditest parim. Nimategelane, Hispaania prints don Carlos, tormakas ja ebastabiilne nooruk, meenutab Otwayd ennast, samas kui kuninganna on õrn ja haletsusväärne tegelane. 1708 nimetas John Downes seda parimaks kõigist kaasaegsetest tragöödiatest. 1678 Otway Hollandis viibides sündis tema esimene komöödia *Sõprus moes*, mis oli samuti väga edukas. *Caius Marius*, mis on Shakespeare'i *Romeo ja Julia* adaptatsioon ja üks Otway traagilistest meistriteostest, edestas populaarsuselt Shakespeare *Romeo ja Juliat*. 1680 avaldas Otway oma võimsa sünge autobiograafilise poemi *Poiedi kaebus oma muusa peale*.

1681 valmis tema parim komöödia *Sõduri õnn*, mis on tõenäoliselt ammutatud tema sõjalisest kogemusest ning sisaldab rohkelt viiteid tolaeagsele ühiskonnale. Selle järg, 1684 ilmunud *Ateist*, on paljude intriigielementidega komöödia. Lavastuses on silmatorkav naistegelaste domineerimine.

Otway tuntuimad ja enim imetletud näidendid, mida nii publik kui kriitikud armastasid, on tema suured tragöödiad *Orb* ja *Alal hoitud Veneetsia*. 1680 tõi Otway rivaali, Rochesteri krahvi allakäik ja äkiline hääbumine tema ellu uut innukust ning ta hakkas kirjutama kahekordse tarmu ja jõuga. Tema *Orvu kohta* on öelnud Edmund Gosse: "Sellest näidendist leiame selle, mis oli inglise draamas pärast Rahvaste Ühenduse õrnust kadunud." Orvuks jäänud Monimia tegelaskuju pärast on ilmselt rohkem pisaraid valatud kui ühegi teise lavakangelanna puhul. *Arvati, et Orb* on inspireeritud

tema õnnetust armastusest Elizabeth Barry vastu. *Alal hoitud Veneetsia* on poliitilise süžeeaga näidend, milles väljendub Otway pettumus kaasaegsete poliitiliste skandaalide pärast. Kuni 19. sajandi keskpaigani etendati seda tõenäoliselt sagedamini kui ühtki teist värssnäidendit, välja arvatud Shakespeare'i teosed. Otway tragöödiad, eriti *Alal hoitud Veneetsia*, paistvad silma oma psühholoogilise usutavuse ning inimlike kirgede selge ja jõulise esitamise poolest.

Kuigi Otwayd peetakse üheks suurimaks Inglise restauratsiooniaja näitekirjanikuks, ei saanud ta teatri viletsa rahalise olukorra tõttu oma edust erlist kasu. Kriitikute tunnustusest ja populaarsusest ei piisanud vaesusest välja tulemiseks. Lisaks kirjutamisele püüdis ta teenida raha kuningas Charles II ja kuulsa näitleja Nell Gwyni vallaslapse koduõpetajana, kuid tema olukord ei paranenud. Otway järgnev elu kulges vaesuse ja õnnetuste tähe all. Theophilus Cibberi teoses *Poeetide elu* kirjeldatakse tema surma, mis on saanud üldtuntuks: Vaesunud Otway kerjas leivarahaga; mööduja, tundes kerjuse ära, kinkis talle ühe gini. Otway kiirustas sellega pagaripoodi leiba ostma, hakkas ahnelt sööma ning lämbus juba esimesest suutäiest. Ta oli surnud kõigest 33-aastane ning maeti Westminsteris asuvasse St. Clement Danesi kirikuaeda.

PIIBLIVIKTORIIN.

Küsimused on kogunud lastekiriku õpetaja Sirje Jätsa, esitanud on need aastate jooksul lastekiriku ja tema enda lapsed. Kas leiame neile vastused Pühakirjast?

1. Kas inglid on mehed või naised?
2. Mida Jumal sööb?
3. Kui Jumal kunagi ei maga, kuidas ta siis puhkab?
4. Kas Jumal oskab laulda?
5. Kui me juba taevas oleme, mida me siis sööme, kas soolast toitu või saab magustoitu ka?
6. Kas taevas on igal ühel meist oma maja või elame kõik koos ühes suures majas?
7. Kas need lapsed, kes veel ei ole sündinud, on taevas riulite peal?
8. Miks Jumal kurje inimesi kohe ei karista, miks nad saavad paha teha?
9. Kas head loomad saavad ka taevasse?

1. Inglid on ilmunud inimestele meestena (Lk 24:4; Mk 16:5; Tn 10:5; Km 10:11-13; 1Ms 18:2, 22; 19:1), kuid ilmselt pole neil sugu (Mt 22:30; Mk 12:25).
2. Jumal ei tunne nälga (Ps 50:12-13), siiski sööb Ta soovi korral tavalist inimeste toitu (1Ms 18:1-8; Mt 11:19; Lk 24:41-43).
3. Jumal ei vaja puhkust, sest Tema ei väsi (Js 40:28; Ps 147:5), siiski hingas Ta oma tegudest pärast maailma loomist (1Ms 2:2).
4. Kindlasti, sest nii inimesed (2Ms 15:1) kui nurmed ja orud (Ps 65:14) laulavad ning kõik hea ja ilus tuleb Jumalalt (Jk 1:17).
5. Elupuu vilja, mis kindlasti on maitsev, võib-olla isegi magus (Ilm 22:2). Võimalik, et ka soolast toitu (Js 25:6).
6. Taevas on palju eluasemeid (Jh 14:2).
7. Ei, lapsed tulevad olematusest (Kg 6:4), Jumal loob iga lapse eraldi ema ihusse (1Ms 30:22-23).
8. Jumal tahab, et kõik inimesed saaksid taevasse (1Tm 2:4), seepärast on Ta kurjadega kannatlik, et neil oleks võimalus kurjusest pöörduda (Rm 2:4; 2Pt 3:9).
9. Võib-olla (Kg 3:19-21; Ilm 19:11-14).

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

**Sest iga kord, kui te seda leiba sööte ja karikast joote,
kuulutate teie Issanda surma, kuni tema tuleb. 1Kr 11:26**

Mittekristlased käivad adventivalgust koju viimas seepärast, et see on ilus komme, sel on pikad traditsioonid ning see tähistab jõulude algust. Täpselt samal põhjusel teevad seda ka kristlased. Erinevus on vaid selles, et kristlased seostavad jõule Jeesuse Kristuse sünniga, mitte kristlased

enamasti mitte. Kuid nii ühed kui teised rõõmustavad, et jõulude ajal võidab valgus pimeduse ja valgust saab olema rohkem.

Väga suure sümboolse tähendusega on vana komme hoida kodus adventiküünla tuld elavana põlemas kuni jõuludeni. Seda kommet enam ei järgita. Mittekristlased toovad põhjuseks asjaolu, et tuld ei tohi jätta järelevalveta, tõenäoliselt ütleksid sedasama ka kristlased. Kuid siiski oleks võimalik seda kommet ka kaasajal järgida, kui seda tõesti ja südamest tahetakse. Igas leibkonnas, kus on vähemalt 2 inimest, võiks asjad niiviisi korraldada, et igal hetkel adventiaja 4 nädala jooksul on keegi tuld valvamas; isegi lapsele, kes pole enam väga väike, võiks usaldada adventitule valvamise. Miks see kaunis ja nii tähendusrikas komme on siis hüljatud? „Aga milleks?“ küsiksid tõenäoliselt nii kristlased kui paganad. „Milleks raisata aega ja vaeva? Mis sellest kasu oleks?“

Meie kombes väljendavad meie sügavaid sisemisi väärtusi ja uskumusi. Kui me mingi aastasadu püsinud kauni kombe hülgame, viitab see meie sisemiste, südames elavate väärtushinnangute väga drastilisele muutumisele.

Kristlase maine elu ongi selle valguse alal hoidmine, mis tuli meisse, kui võtsime vastu Jeesuse poolt ristil saavutatud lunastuse. Selle alal hoidmine võiduka lõpuni nõuab tohutut pingutust, loobumisi, enesesalgamist, tööd, vaeva, pühendumist, armastust, ustavust. Täpselt nagu adventivalguse alal hoidmine, mis kestab küll ainult 4 nädalat ja pole kaugeltki nii vaearikas. Kas see, kui me enam ei viitsi sekeldada mingi adventiküünla leegi eest hoolitsemisega „tervelt“ 4 nädalat, tõesti viitab meie vähesele pühendumisele, ustavusele ja armastusele kristlasena? Selle üle oleks hea mõelda. Aga ka mõtlemine nõuab vaeva ja aega, pühendumist ja pingutust, ustavust ja armastust. Tõenäoliselt üsna paljud ei pea seda küsimust mõtlemisväärseks.

Me järgime paljusid kombeid seepärast, et need on „ilusad“ ja tekitavad meeldivaid emotsioone, kuid neil pole meie jaoks enam mingit sisemist tähendust. See sügav sõnum, mille kombe järgimine meile endile ja kaasinimestele edastab, on hüljatud, see ei kõneta meid enam. Ka armulaua käimine on päris paljude jaoks vaid üks ilus komme.

„Sest iga kord, kui te seda leiba sööte ja karikast joote, kuulutate teie Issanda surma, kuni tema tuleb.“ Me kuulutame armulaua Jeesuse surma ja koos sellega iseenda surma; sest kõik, mis saab osaks meie Issandale, saab osaks ka Tema järgijatele. Kui armulaua käimine on vaid komme, siis ongi see vaid komme, ei midagi rohkem. Kui armulaud on aga meie jaoks meie endi suremine – surm oma patusele loomusele, oma patustele soovidele ja himudele, oma uhkusele ja tänamatusele, kõigele, mis meis on, kuid mis ei pärine Jumalalt – , siis ilmub armulaua söödavas veinis ja leivas Jumala enda vägi. Rist ja risti kandmine ja armulaud on siis lahutamatu seotud: siis saab meile armulaua osaks risti tarkus ja vägi ja tervis ja rahu ja rõõm ja kõik muu, mis tuleb ülevalt Valguste Isalt.

Kolm erinevat suhtumist iseenda suremisse on võimalikud: me igatseme seda; me nõustume sellega; me väldime seda. Tundub ehk pisut kummaline surma igatseda...? Aga kui inimesele tema enda patt jälestust tekitab, muutub see igatsus mõistetavaks. Siis ei ole armulaud meie jaoks päris kindlasti enam ainult üks ilus komme.

Jõuluajal on äärmiselt asjakohane rääkida surmast ja suremisest: Jeesus sündis ainult selleks siia maailma, et surra vägivaldset surma. Iga inimese elu lõpeb surmaga, aga kas meie võtaksime oma elu eesmärgiks kaasinimeste teenimise armastuses, mille möödapääsmatuks eelduseks on suremine? Loomulikult pärast seda, kui oleme mõistnud Jeesuse surma põhjuseid ja eesmärki ning otsustanud oma elu Tema eluga ühendada?

Meie hea armas Valguste Isa! Me palume: Aita meil mõista, et just tõeline armastus on see, mis põhjustab meile suurimat valu ja suurimaid kannatusi selles kurjas maailmas.

Aita meil õigesti mõista, kui valus oli Sulle Sinu kalli Poja ristisurm.

Isa, see on tõesti hämmastav, et me sellele vaatamata Sinu armastust otsime, ihkame ja ihaldame.

See, et oleme armastuse pärast valmis kannatama suurt valu,
on tõendiks, et armastus pärineb Sinult.

Karin Teder

SÜNNIPÄEVAD DETSEMBRIS.

1. dets	Olavi Tutt	
2. dets	Relika Aviste	
5. dets	Alma Leppik	101
	Viia Birnbaum	79
	Lea Kiis	
6. dets	Liisa Raag	
9. dets	Kaido Kliss	
11. dets	Kairi Altoja	50
12. dets	Elise Sarapuu	94
	Karin Julge	40
	Hedi Laadi	
13. dets	Krista Leppiko	
	Hanna Stina Lepmets	
14. dets	Erna Virro	89
	Kairit Martson	
15. dets	Marge Kivi	65
	Kristo Hüdsi	
16. dets	Magda Künarpuu	92
17. dets	Arvi Sinisaar	80
	Luule Sinisaar	85
18. dets	Mona Kase	30
19. dets	Leili Kirs	80
	Agata Grett Järvsaar	5
23. dets	Liilia Šipulin	
	Kadi Saviir	
	Hants Sablin	
	Keitlin Viita	
24. dets	Mariliis Olenko	
25. dets	Tiit Salumäe	
	Liis-Marii Järve	
28. dets	Jüri Salumäe	
	Liina Gontmacher	
29. dets	Kristel Üksvärav	
30. dets	Katrin Alliku	
31. dets	Lehte Ilves	
	Katriin Uibopuu	

PALJU ÕNNE JA ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE!

MEENUTUSI NOVEMBRI KUUST.

Hingedpäeva rännak 2. novembril Vanal kalmistul.

EELK Kirikukogul 23. novembril andsin üle Ukraina piiskop Pavlo Shvartsile koguduse laste joonistused ja Ukraina keelse Lastepiibli.

Lääne praostkonna pastorite konverentsil Martnas 24. novembril

27. novembril tähistas koguduse segakoor 30. aasapäeva ja toimus koguduse nõukogu koosolek

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kell 10-14.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

Telefon kantsleis 473 7166.

Õpetaja 5280635

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 EELK HAAPSALU PÜHA JOH.KOGUDUS
Arvelduskonto (SEB);

IBAN EE442200001120274032 EESTI EVANGEELSE LUTERLIKU
KIRIKU HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.,(SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et infokiri tuleks ka Sinu e-posti aadressile, siis palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Diakoonia annetusmüük on avatud K ja R kl 10 - 13.

Eesti kiriku elust saab lugeda <https://e-kirik.eelk.ee/>, <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kirik on avatud teelistele vastavalt kokkuleppele.

Toomkirik on avatud pühapäeviti kell 10 – 12.30. Piiskopilinnuse muuseumi kaudu saab kirikut külastada K – L 11 – 16, P 13 – 16.

Koguduse külalistele on kirik avatud ettetellimisel haapsalu@eelk.ee

Piiskopilinnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristel Engman E-post: engmankristel@gmail.com

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .

Lia Salumäe E-post: salumae.lia@gmail.com 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Karjane E-post: karin.karjane@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tii.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Täname kõiki, kes on toimetuse küsimustele vastanud. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.

